

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Anatolie Suhan,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Suhan împotriva Societății pe Acțiuni „FEE Nord” cu privire la anularea ordinelor, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru lisa forțată de la serviciu, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 1 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți

(Dosarul nr. 2ra-647/23

NR. PIGD 2-21105247-01-2ra-04052023)

Temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art.432 din Codul de procedură civilă. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate. Invocarea declarativă a faptului că decizia instanței de apel se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor și pe neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată.

Au examinat anterior cauza Judecătoria Bălți, sediul central: Vl. Schibin,
Curtea de Apel Nord : S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza,

12 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Anatolie Suhan,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 12 iulie 2021, reclamantul Suhan Anatolie a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „FEE Nord” prin care a solicitat: anularea ordinului nr. 0-11 din 28.01.2021 „cu privire la aprobarea statelor de personal ale SA „FEE Nord”; anularea ordinului nr. 1-12 din 28.01.2021 „cu privire la reducerea statelor de personal”; anularea ordinului nr. 38-c din 16.04.2021 „cu privire la concediere în legătură cu reducerea statelor de personal”; restabilirea lui Anatolie Suhan în funcție de juriconsult în Biroul comercial Edineț a SA „FEE Nord”; încasarea despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă în sumă de 17 641,39 lei; încasarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2020 în sumă de 8 994 lei.

2. În motivarea acțiunii s-a invocat că, prin ordinul nr. 50-c din 18.06.2018 emis de SA „FEE-Nord” a fost angajat în funcție de juriconsult la Biroul comercial Edineț cu aria de activitate Biroul Comercial Edineț și Rîșcani. Ulterior în baza ordinului nr. 28-c din 30.03.2020 a fost transferat în funcție de manager vânzări în Biroul Comercial Rîșcani, iar conform ordinului nr. 48-c din 29.06.2020 a fost transferat în funcția de juriconsult deținută anterior până la 30.03.2020. La data de 23.12.2020, prin poșta electronică, a primit o scrisoare de la administrație prin care toți angajații au fost informați că în temeiul hotărârii Consiliului Societății din 16.12.2020 structura organizatorică și statele de personal se vor modifica, însă nu a fost prezentat procesul-verbal nr. 11 sau categoriile de angajați care puteau să cadă sub incidența acestei hotărâri.

3. A mai indicat reclamantul că, la data de 29.01.2021 a fost invitat la sediul central al pârâtului din mun. Bălți, unde i-a fost adus la cunoștință ordinul nr. 0-14 din 29.01.2021 despre preavizarea salariaților care vor fi concediați în legătură cu reducerea statelor de personal al unității, care a fost emis în baza ordinului nr. 0-12 din 28.01.2021 cu privire la reducerea statelor de personal. La ordinul menționat nu a fost anexată lista angajaților care sunt

preavizați, iar despre faptul că a luat cunoștință cu ordinul de preavizare s-a semnat pe o foaie separată de format A4, unde și-a expus dezacordul cu prevederile ordinului nr. 0-14 din 29.01.2021. Prin scrisoarea din 29.01.2021 reclamantului i-a fost propus un alt loc de muncă disponibil și anume juriconsult în Secția juridică și recuperare a creanțelor, pe o perioadă determinată, locul de muncă fiind în oficiul central pe adresa mun. Bălți str. Strîi 17A.

4. A susținut reclamantul că, funcția ce i-a fost propusă nu este echivalentă cu cea deținută anterior și i-a fost propusă formal din motivul că la momentul recepționării de facto a propunerii și acordului de modificare a contractului de muncă, în această funcție era deja angajat Burdeniuc Veaceslav. Propunerea datată cu 29.01.2021 și proiectul Acordului de modificare a contractului individual de muncă i-a fost prezentat la 11.02.2021 prin intermediul șoferului din Oficiul central.

5. Prin cererea din 08.04.2021 reclamantul a solicitat pârâtului ajustarea salariului de funcție pe perioada de preavizare, deoarece la restul angajaților SA „FEE-Nord” nepreavizați s-a majorat salariile de funcție la 29.01.2021 și la 11.02.2021, iar juriștilor din birourile comerciale le-a fost majorat de la 8010 de lei la 8994 de lei. Prin scrisoarea nr. 04-203 din 16.04.2021 pârâtul a refuzat majorarea salariului, motivând că nu a solicitat negocierea salariului și că salariul de funcție existent depășește cuantumul minim al salariului pentru funcția de juriconsult prin aplicarea coeficientului de multiplicare de 1,8 față de 2,27 aplicat la ceilalți juriconsulți. Prin acest fapt consideră reclamantul că se stabilește o discriminare față de persoana sa.

6. A relatat că, la data de 19.04.2021 i-a fost adus la cunoștință ordinul nr. 38-c din 16.04.2021 cu privire la concediere în legătură cu reducerea statelor de personal, concedierea în temeiul art. 86 alin.(1) lit. c) din Codul muncii. La baza emiterii ordinului au fost Ordinul nr. 0-12 din 28.01.2021, nr.0-14 din 29.01.2021, demersul SA „FEE-Nord” față de reprezentanții salariaților privind darea acordului la concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal din 01.03.2021 și răspunsul reprezentanților salariaților despre rezultatele examinării demersului privind darea acordului la concediere din 05.03.2021, din care pârâtul a adus la cunoștința reclamantului conținutul doar a ordinului nr. 0-14 din 29.01.2021.

7. Cu actele ce au stat la baza concedierii sale nu a fost familiarizat, în acest sens adresându-se cu cerere la data de 16.06.2021 către pârât pentru a-i fi prezentate copiile autentificate a șapte documente și informații și a două procese-verbale care au tangență cu concedierea sa. Până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată nu a primit nici un răspuns. Abia la

data de 08.07.2021 prin intermediul poștei electronice a primit câteva din actele solicitate. Consideră reclamantul că, concedierea sa a fost una ilegală care a fost efectuată cu încălcarea normelor de drept care ar duce la posibila anulare a ordinului de concediere, restabilirea în drepturi și încasarea despăgubirilor.

8. Reclamantul a specificat, că a activat în calitate de jurist în birourile Comerciale Edineț și Rîșcani care în anul 2020 a furnizat energie electrică în cantitate de 120,09 mil.kw ocupând locul patru din cele opt birouri, însă s-au menținut funcția de jurist în Birourile comerciale cu cantitate mai mică de energie electrică furnizată cu 22,6% și 37%. La fel și după numărul de consumatori aceste birouri dețin locul trei cu 62 718 de unități, însă s-a menținut funcția de jurist în Birourile Comerciale cu număr mai mic de consumatori cu 10% și 27%. Din nota informativă anexă la ordinul 0-11 din 28.01.2021 semnată de directorul general s-a propus reducerea costurilor activității de furnizare, inclusiv costurile de personal cu 13 unități sau 11,2 % comparativ cu anul 2020, ca consecință fiind micșorat fondul de retribuire a muncii cu 1624,4 mii de lei. Din datele indicate mai sus reclamantul a reținut că SA „FEE-Nord” are probleme financiare și necesită micșorarea cheltuielilor, inclusiv și cele ce țin de remunerarea muncii angajaților prin reducerea personalului.

9. Totodată, analizând rapoartele prezentate de pârât către ANRE, a constatat reclamantul că consumurile aferente pentru remunerarea muncii în anul 2021 față de anul 2020 sau majorat de la 21 141,5 mii ce constituie 2,27 bani/kwt la 21961,2 mii lei ce constituie 2,41bani/kwt, sau cu 819,7 mii lei și 0,14 bani/kwt, fără a lua în calcul majorarea acestor cheltuieli în legătură cu majorarea salariului directorului general, care a avut loc mai târziu de luna ianuarie 2021 când s-a prezentat documentul ANRE. Noile state de personal a SA „FEE-Nord” pentru anul 2021 a fost aprobat în aceeași zi cu începerea evenimentelor ce țin de reducerea numărului de personal, fapt ce se confirmă prin Ordinul nr. 0-11 din 28.01.2021 ordinul nr.0-12 din 28.01.2021, acțiuni care urmau a fi efectuate de angajator până la începerea evenimentelor ce țin de reducerea numărului de personal.

10. A mai invocat că, în luna martie 2021, pârâtul nu i-a propus reclamantului un alt loc de muncă, deoarece în această perioadă a demisionat Șeful Secției juridice și recuperarea creanțelor și funcția a devenit vacantă, fiind angajată o persoană din afara întreprinderii, și anume prin Ordinul nr. 0-14 din 29.01.2021 a fost avizată și șefa secției juridice Cepoi Liliana, iar scrisoarea nr. 04-203 din 16.04.2021 cu privire la refuzul majorării salariului a fost executată de către Zabulica Vladimir.

11. Consideră reclamantul că prin refuzul de a majora salariul în perioada de preaviz, de către reclamat a fost grav încălcat art.128 alin.(2) din Codul muncii, astfel fiind prejudiciat pe perioada lunilor ianuarie – mai 2021 prin diminuarea salariului de funcție cu suma de 2 932,03 de lei. Nu a beneficiat nici de premiul anual pentru anul 2020 în care a activat, care a fost achitat în luna iunie 2021, fiind prejudiciat cu suma de 8 994 de lei.

12. La 29 septembrie 2021, Suhan Anatolie a depus în instanța de judecată cerere de completare a acțiunii, potrivit căreia a solicitat: anularea ordinului nr.0-11 din 28.01.2021 cu privire la aprobarea Statelor de personal ale SA „FEE-Nord”; anularea ordinului nr. 0-12 din 28.01.2021 cu privire la reducerea Statelor de personal; anularea ordinului nr. 38-c din 16.04.2021 cu privire la concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal; restabilirea în funcție de juriconsult în Biroul comercial Edineț a SA „FEE-Nord”; încasarea despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă în sumă de 41884,02 de lei; încasarea diferenței din salariu pe perioada preavizării în sumă de 2 932,03 de lei; încasarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2020 în sumă de 8 994 de lei; încasarea prejudiciului moral în mărime de cinci salarii medii.

13. În motivarea cererii de concretizare a invocat că în perioada de până la și după concediere, pârâtul, prin acțiunile sale, i-a cauzat consecințe nefaste determinate de retrairi, incomodități, stare de disconfort, discriminare și alți factori din care derivă suferințe morale suportate de el, prin refuzul administrației de a majora salariul începând cu 29.01.2021 ca la ceilalți colegi ai săi, achitarea premiului pentru activitatea din 2020, precum și prin lipsa achitării salariului și privarea dreptului de a munci. Și-a justificat cerințele de încasare a prejudiciului moral prin faptul că i-a fost consumat timpul pentru care a căutat soluția pentru îndepărtarea problemei. Situația descrisă creându-i o stare de stres, neliniște și nedreptate.

14. În cadrul ședinței de judecată din 07.12.2021, reclamantul Suhan Anatolie a depus cerere de concretizare a acțiunii prin care a solicitat: anularea ordinului nr.0-11 din 28.01.2021 cu privire la aprobarea Statelor de personal ale SA „FEE-Nord”; anularea ordinului nr. 0-12 din 28.01.2021 cu privire la reducerea Statelor de personal; anularea ordinului nr. 38-c din 16.04.2021 cu privire la concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal; restabilirea în funcție de juriconsult în Biroul comercial Edineț a SA „FEE-Nord”; încasarea despăgubirii pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă în sumă de 72 138,28 lei; încasarea diferenței din salariu pe perioada preavizării în sumă de 2 932,03 lei; încasarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2020 în sumă de 8994,00 lei; încasarea

prejudiciului moral în mărime de cinci salarii medii; obligarea pârâtului să prezinte instanței de judecată originalele și copiile autentificate a ordinului nr. 0-11 din 28.01.2021, procesul-verbal nr. 11 din 16.12.2020 a Consiliului Administrativ a SA „FEE-Nord”, procesul-verbal sau alt document privind criteriile de selectare a juriștilor, care necesită a fi concediați, Statele de personal pentru anul 2020 și anul 2021 situația din 01.07.2021.

15. Ulterior, la 10 ianuarie 2022 reclamantul Suhan Anatolie a depus cerere de completare a cererii de chemare în judecată, solicitând anularea ordinului nr. 0-11 din 28.01.2021 „cu privire la aprobarea statelor de personal ale SA „FEE-Nord” în partea excluderii funcției de jurisconsult în Oficiul Comercial Edineț; anularea la pct. 1 lit. g) sintagma „1 unitate – jurisconsult” din ordinul nr. 0-12 din 28.01.2021 „cu privire la reducerea statelor de personal”; anularea ordinului nr. 38-c din 16.04.2021 „cu privire la concediere în legătură cu reducerea statelor de personal; a-l restabili pe Anatolie Suhan în funcție de jurisconsult în Oficiul comercial Edineț a SA „FEE Nord”; a încasa despăgubirea pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă în sumă de 87 568,38 lei; încasarea diferenței în salariu pe perioada preavizării în sumă de 2 990,78 lei, încasarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2020 în sumă de 8 994 lei; încasarea prejudiciului moral în mărime de 5 salarii medii, precum și cheltuielilor de judecată în mărime de 3 000 lei.

POZIȚIA INSTANȚEI DE FOND

16. Prin hotărârea din 21 februarie 2022 a judecătoriei Bălți, sediul Central, acțiunea înaintată de Suhan Anatolie a fost respinsă ca neîntemeiată.

17. La 23 februarie 2022, reprezentantul apelantului Suhan Anatolie, avocatul Ivașciuc Antonina a depus cerere de apel prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral cu încasarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

18. Prin decizia din 1 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de apel depusă de Suhan Anatolie și s-a menținut hotărârea din 21 februarie 2022 a judecătoriei Bălți, sediul Central.

19. Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, invocarea de către apelant a prevederilor art. 183 alin. (1) din Codul muncii al RM nu poartă un caracter justificat, întrucât a fost redusă o singură funcție existentă de jurisconsult în Biroul comercial Edineț a SA „FEE-Nord” din statele

personale ale unității și, prin urmare, nu poate fi pus în discuție dreptul preferențial la menținerea în funcție. În concluzie, reducerea de state a fost determinată de circumscripții teritoriale și nu de persoana și calificarea persoanelor care ocupă aceste funcții. Faptul că în anumite raioane are loc un consum mai mare de energie electrică furnizată de SA „FEE Nord”, iar în altele – mai mică, este determinat de consumatorii de acest produs și nu este legat de munca jurisperșilor din birourile comerciale a furnizorului de energie electrică din circumscripțiile teritoriale respective, în acest sens argumentele apelantului ne fiind întemeiate.

20. Instanța de apel consideră ca fiind corectă concluzia instanței de fond precum că la caz nu sunt aplicabile prevederile art. 183 din Codul muncii. Nefiind argumentată poziția apelantului precum că intimatul SA „FEE-Nord” la concedierea lui nu a luat în considerare faptul că dânsul are statut de persoană cu dizabilități, având în vedere că apelantul la angajarea și pe parcursul activității sale nu a prezentat angajatorului acte ce ar confirma acest statut. Or, alegațiile apelantului la acest capitol sunt lipsite de fundament, fiind constatat faptul că decizia privind reducerea statelor de personal ale intimatului SA „FEE-Nord” este grefată strict pe motive economice.

21. A menționat Curtea de Apel Nord că, la aprobarea statelor de personal, ulterior la inițierea și desfășurarea procedurii de concediere a lui Suhan Anatolie din funcția de jurisperș în cadrul Biroului comercial Edineț, în legătură cu reducerea statelor de personal, conform ordinelor: nr. 0-11 din 28.01.2021, 0-12 din 28.01.2021 pct. 1 lit. g) și nr.38-c din 16.04.2021, angajatorul SA „FEE Nord” a acționat în mod legal, cu respectarea procedurii stabilite de lege și lipsesc temeiuri pentru anularea ordinelor contestate. Din acest considerent, pretențiile din acțiune privind anularea ordinelor: nr. 0-11 din 28.01.2021 ”cu privire la aprobarea statelor de personal ale SA „FEE Nord,” în partea excluderii funcției de jurisperș în oficiul comercial Edineț, nr. 0-12 din 28.01.2021”cu privire la reducerea statelor de personal” pct. 1 lit. g) sintagma - jurisperș și nr.38-c din 16.04.2021 ”cu privire la concedierea în legătură cu reducerea statelor de personal”, corect au fost respinse, ca neîntemeiate.

22. A mai reținut instanța de apel că în conformitate cu art. 89 alin.(1) Codul muncii, salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu - prin hotărâre a instanței de judecată. La caz, fiind constatată legalitatea concedierii lui Suhan Anatolie în legătură cu reducerea statelor de personal, instanța nu a identificat temei

pentru admiterea pretenției privind restabilirea lui Suhan Anatolie în funcția anterior deținută de juriconsult în cadrul Oficiul comercial Edineț al SA „FEE-Nord”, cerință care corect a fost respinsă, ca neîntemeiată.

23. Drept urmare deoarece, a fost constatată legalitatea concedierii apelantului-reclamantului și nu a fost admisă cerința restabilirii la locul de muncă, nu se întrunesc condițiile prevăzute de art. 90 alin.(1) Codul muncii pentru încasarea despăgubirii pentru întreaga absență forțată de la muncă. Subsecvent, cerința concretizată în pledoarii privind încasarea sumei de 10 2540,34 lei cu titlu de despăgubire pentru absența forțată de la muncă la fel urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

24. În conformitate cu art. 90 alin.(1), (2) lit. c) Codul muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. Luând în considerație că, a fost constatată legalitatea concedierii lui Suhan Anatolie și nu a fost admisă cerința restabilirii la locul de muncă, nu se întrunesc condițiile prevăzute de art. 90 alin.(1) Codul muncii pentru încasarea despăgubirii pentru prejudiciul moral.

25. Cu referire la cerința încasării diferenței de salariu pe perioada preavizării în sumă de 2990,78 lei, instanța de apel a menționat că prin răspunsul SA „FEE Nord” nr. 04-203 din 16 aprilie 2021, a fost indicat că, la calcularea salariului de funcție a reclamantului, s-au luat în considerație prevederile HG nr. 165/2010 ”cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real” și ale Hotărârii Guvernului nr. 743/2002 ”cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară” (f.d.19-20 Vol. I). În consecință, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real este de 2 935 de lei lunar. Totodată, se aplică coeficienți de complexitate recomandați de 1,35, dar și pentru specialiști cu studii superioare universitare - coeficienți de complexitate de la 1,80 la 3,00. Astfel, că cuantumul salarial minim aplicabil în cazul lui Suhan Anatolie, mărimea salariului nu trebuie să fie sub limita de 7 132,05 de lei. Iar potrivit ordinului nr. 48-c din 29 iunie 2020, lui Suhan Anatolie i-a fost stabilit un salariu lunar de 8010 lei (f.d.12 Vol. I), de unde reiese că, salariul primit de ultimul era supra minimului salarial stabilit de lege aplicabil la persoana sa, studiile și funcția deținută.

26. A remarcat instanța de apel că prima instanță corect a concluzionat că, în condițiile în care nu a existat o prerogativă de negociere bilaterală sau existența altor condiții obiective care să determine majorarea salarială, nu

există temeiuri care să justifice pretenția reclamantului de a încasa de la pârât o diferență suplimentară de majorare a salariului în cuantumul pretins de 2 990,78 lei.

27. Totodată Suhan Anatolie nu a demonstrat acordarea de către angajator a premiului anual pentru rezultatele activității pentru anul 2020. Mai mult, acordarea premiului este o măsură de stimulare a salariaților de către angajator pentru sporirea eficacității muncii. Iar, stabilirea și achitarea premiului reprezintă un drept discreționar al angajatorului pentru salariații săi, reieșind din performanța individual sau colectivă.

28. Prin urmare, luând în considerație prevederile articolelor 94 alin.(1), 96 alin.(1) Cod de procedură civilă, precum și faptul că cererea de chemare în judecată, precum și cererea de apel au fost respinse, instanța de apel a respins cerința recuperării cheltuielilor de asistență juridică solicitate.

29. A concluzionat Curtea de Apel Nord că, argumentele expuse de către Suhan Anatolie în acțiune precum și în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATATC ÎN ORINE DE RECURS

30. La 9 martie 2023, Anatolie Suhan a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi decizii de admiterea integrală a acțiunii

31. În susținerea recursului s-a invocat că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată în mod eronat legea și aplicată eronat analogia legii.

32. A susținut recurentul că instanțele inferioare au admis interpretarea eronată a prevederilor Codului Muncii, luând în considerare doar poziția intimatului, fără a ține cont de argumentele acestuia, referitor la propunerea tuturor funcțiilor vacante disponibile la momentul preavizării și cele apărute pe perioada de pînă la concediere pe care recurentul avea să le accepte din motivul că sunt cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată.

33. A mai relatat recurentul că, instanțele inferioare nu s-au expus asupra legalității acțiunilor intimatului privind întreprinderea tuturor măsurilor de a nu admite concedierea, astfel lezându-i dreptul la muncă prevăzut în art. 43 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova. La fel, nu s-a dat o apreciere legală faptului, că în funcțiile care au devenit vacante pe perioada preavizării au fost încadrate persoane din afara întreprinderii, iar angajații au fost concediați și au solicitat de la stat achitarea ajutorului de șomaj.

34. A remarcat că au fost interpretate eronat prevederile art. 183 alin.(1) din Codul Muncii ce tine de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru de care beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă, acceptând doar poziția intimatului și ignorând integral probele și argumentele prezentate, deoarece la momentul reducerii statelor de personal funcții de juriconsult erau 8 subdiviziuni teritoriale ale SA „FEE-Nord”, fiind reduse doar din 3 subdiviziuni și în acest context s-a solicitat de la instanțe prin cererea de chemare în judecată și de apel ca intimatul să prezinte criteriile de selectare a birourilor comerciale din care vor fi reduse funcțiile de juriconsult precum și procesul-verbal de selectare a birourilor comerciale, deoarece Biroul comercial Edineț în care activa recurentul este unul din cel mai mare subdiviziune teritorială după numărul de consumatori și cantitatea de energie electrică livrată, dar s-a păstrat funcțiile de juriconsult în birourile comerciale cu mult mai mici cum ar fi Ocnița, Rezina, Glodeni.

35. A menționat recurentul că instanțele inferioare, la judecarea cauzei, erau obligate să clarifice clar și cert care toate cerințele și argumentele aduse, însă acestea au tratat superficial acest aspect, lăsând un loc larg de interpretări, fapt care afectează grav dreptul la un proces echitabil prevăzut inclusiv de art. 6 CtEDO.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

36. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

37. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

38. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

39. Recursul declarat de Anatolie Suhan, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 (18.08.2023) și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

40. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

41. Art. 433 alin. 1, lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).”

42. Art. 432 alin. 2, lit. a), b) și c) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată c) a interpretat în mod eronat legea”

MOTIVAREA INSTANȚEI

43. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, copia deciziei a fost notificată participanților la proces la data de 12 ianuarie 2023 (f.d. 62, vol.2). Cererea de recurs a fost depusă la data de 9 martie 2023. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului, recurentul a respectat termenele prevăzute la art. 434 din Codul de procedură civilă.

44. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

45. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

47. În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

48. În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

49. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

50. Din analiza recursului declarat, rezultă că, Anatolie Suhan, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă.

51. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(2) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

52. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu le-a stabilit.

53. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

54. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

55. În acest context, Completul de judecată reține că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

56. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

57. În speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

58. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

59. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de Anatolie Suhan, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

60. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Anatolie Suhan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

61. Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Anatolie Suhan.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni